

V soutěžích se určovalo vždy jen první místo. Vítěz byl hned po skončení závodu na pokyn rozhodčího vyhlášen na stadionu, dostal palmovou snítku a červenou stužku jako symbol vítězství. Další jeho odměnou byl olivový věnec zvaný kotinos upletený z větve posvátné olivy rostoucí u Diova chrámu. Ten byl ale vítězům udělován až v poslední den her při slavnostní obřadu v Diově chrámu. Dále pro ně byla uspořádána hostina v prytaneu a měli právo si nechat na Altidě vztyčit sochu. Peněžitou odměnu zde nedostávali. To ale neznamená, že by ji nedostali vůbec. Další odměny za vítězství jim totiž udělovalo jejich domovské město. Bylo zvykem uspořádat jim velkolepé přivítání, olympionici také měli doživotně zajištěno stravování na obecní účet. Pokud sami nedisponovali dostatečnými prostředky, město jim nechalo postavit v Olympii sochu nebo sepsat oslavnou báseň. Mnohde byli také osvobozeni od daní a dostávali i finanční odměny.

Na závěr si ve stručnosti představíme olympijské závodní disciplíny. V klasické podobě jich bylo 23, pokud počítáme z pětibojářských každou zvlášť. Jejich počet se ale v průběhu staletí měnil, některé přibývaly, jiné byly z programu vyřazeny. Daný počet tedy zahrnuje devět lehkootletických disciplín, sedm zápasnických, šest jezdeckých a jednu mimosportovní.

Atletické disciplíny se konaly na stadionu a závodníci soutěžili většinou nazí. Na dodržování pravidel dohlíželi helladonikové. Nejstarší a z počátku jedinou soutěžní disciplínou byl běh na jedno stadion, které v Olympii měřilo 192.27 metru. Byla to nejprestižnější soutěž a jménem vítěze se pak označovalo celé následující čtyřleté období. O něco později byl zaveden dvojitý běh, tedy na délku dvou stadií, kdy v půlce trasy museli závodníci zvládnout otočku, protože dráha na stadionu byla rovná, neběhalo se po oválu jako dnes. Na stejnou vzdálenost se běhal i tzv. běh těžkooděnců, ve kterém běžci původně závodili v přilbě s chocholem, chrániči holení a bronzovým štítem. Existoval také jeden vytrvalostní běh, jehož délka se ale hodně měnila, nejméně měl asi 1350 metrů a nejvíce 4600. Všechny běhy probíhaly na stejné dráze, která byla pro závodění vysypána pískem. Startovalo se ze stoje na stanovený signál, v Olympii to bylo zatroubení. Čas se nijak neměřil, vítěz se určoval prostě podle pořadí doběhnutí do cíle. Kromě běhu těžkooděnců existovaly běhy také ve variantě pro dorostence.

Do skupiny zápasnických disciplín patří zápas, box a pankration. Jednalo se dosti brutální sporty, které měly podstatně volnější pravidla než dnes. Odehrávaly se také na stadionu ve vymezeném čtvercovém nebo obdélníkovém prostoru. Zápas v sobě kombinuje prvky dnešního volného stylu a řeckořímského zápasu. K vítězství většinou bylo potřeba soupeře donutit, aby se třikrát dotkl kolenem země. Zápas v boxu se ukončovaly dvojitým způsobem – buď knock-outem soupeře, nebo výrokem soudců o tom, že jeden ze zápasníků již není schopen pokračovat. Zápas tak mohly být velmi dlouhé. Pokud už to rozhodčím přišlo moc, mohli nařídit jakási „trestná střílení“ – jeden ze

soupeřů (určený losem) mohl druhému uštedřit ránu a tento ji musel přijmout, pokud to ustál, měl stejný pokus i on, a tak se střídali, dokud nebylo dosaženo jednoho z výše zmíněných výsledků. Boxeři si ruce před zápasem ovazovali řemeny – ty byly nejdříve z měkké kůže a měly jen ochránit ruku před poraněním a zpevnit ji. Později se začaly používat také řemeny z tvrdé kůže, které dodaly ránám razanci. V římské době se do nich začaly zašívát kovové kuličky a výztuže, ale na Olympiádě to povoleno nebylo. Pankration potom kombinoval prvky zápasu a boxu. Soupeři v něm mohli používat i údery pěstí, ale bez rukavic či řemenů.

Pětiboj se potom skládal z těchto disciplín: z běhu na jedno stadion, skoku do dálky, hodu oštěpem, hodu diskem a končil zápasem. Některé z jeho disciplín se provozovaly i samostatně, jiné jen v této kombinaci. Při skoku do dálky např. soutěžící mohli používat speciální činky, které jim pomáhaly doskočit dále – bylo to technicky velmi obtížné, ale zřejmě účinné. Odlišnou techniku používali také při hodu oštěpem – závodníci jej totiž odhazovali pomocí kličky ovinuté kolem ratiště, což zvyšovalo impuls i stabilitu letu oštěpu. Zrekonstruovat pak techniku odhozu disku je také problematické, existují sice sochy zachycující atlety v této disciplíně, ale přesné pořadí kroků není jaké. Co ale jasné je, že antické disky byly podstatně těžší než ty moderní.

Mimo stadion, na hipodromu, se konaly závody jezdecké. V Olympii po této stavbě nezbyla ani památka, takže bohužel není možné určit přesnou délku trati v jednotlivých závodech. Jejich zvláštností bylo, že věncem a poctami pro vítěze byl odměňován majitel koní a spřežení, nikoliv vozataj nebo jezdec. Nejstarší jezdeckou disciplínou byl závod čtyřspřeží, asi o třicet let později přibyla také jízda na koních a nakonec na konci 5. století ještě závod dvouspřeží. Tyto tři závody existovaly také v kategorii hříbat.

Jedinou nesportovní disciplínou byla soutěž trubačů a hlasatelů. Odehrávala se zřejmě již první den Olympiády a její vítěz pak mohl ohlašovat začátky soutěží, vítěze, atd. Byla to ale jen okrajová záležitost, navíc do programu zařazená docela pozdě.